

Сурмач А., викладач,
Козельщинська дитяча музична школа
(м. Козельщина)

ЗАСТОСУВАННЯ НА УРОКАХ СОЛЬФЕДЖІО МУЗИЧНИХ ДОДАТКІВ ІЗ СЕРВІСУ PLAY MARKET

У сучасному світі важко уявити своє життя без різноманітних гаджетів. Вони заповнили майже всі сфери нашого буття. Мабуть, одним із найпоширеніших таких засобів є смартфон. Про його користь чи шкоду вже декілька років точиться суперечка в колі дорослих. Багато вчителів негативно ставляться до них, бо учні під час уроків стають не уважні, часто переключають свою увагу до мобільного пристрою (грають в різні ігри, заходять в соціальні мережі). Але смартфон у вмілих руках, із дозованим його використанням може стати другом і найкращим помічником учителя, допоможе зробити урок цікавим і захоплюючим. А найкращим помічником виступає сервіс Play Market та його додатки.

Тема використання електронних пристроїв у освітньому процесі залишається мало вивченою, хоча можна зустріти поодинокі статті в музичних журналах, до прикладу Ю. Калініної «Сольфеджіо в смартфоні – роздуми педагога початківця» та С. Долгова «Їжак в сольфеджіо: корисні програми для вивчення музики».

Мета статті – показати можливості застосування на уроках сольфеджіо музичних додатків із сервісу Play Market, проаналізувати їх наповнення та зміст матеріалу.

Ознайомлення зі статтею Ю. Калініної [1] наштовхнуло автора на вивчення питання використання музичних додатків та їх можливостей на уроках сольфеджіо. Аналіз близько 20 різних програм дозволив виокремити деякі з них для роботи з дітьми і з 2019-2020 навчального року розпочати їх активне впровадження в навчальний процес. В учнів з'явилась зацікавленість, бажання дізнатися щось нове через знайомий їм світ гри на смартфоні. Пропоную познайомитися з декількома музичними додатками.

Коли дитина тільки прийшла навчатися до музичної школи, їй дуже швидко хочеться почати грати, але перешкодою стає те, що вона ще не знає розташування нот на нотному стані, їх тривалостей. Учні для правильної гри найпростішого твору потрібно постійно вираховувати тривалості нот, що призводить до різкого зменшення зацікавлення до предмета. Побороги дану проблему із запам'ятовування нот і перетворити цей процес у захоплюючу гру ми пропонуємо за допомогою декількох програм з Play Market – Jungle Music, Music Stab та ін. Наприклад, давайте розглянемо один із запропонованих варіантів Jungle Music. Гра створена для наймолодших школярів. «Музичні джунглі» допоможуть засвоїти ноти скрипкового та басового ключів. Для більш допитливих учнів-вундеркіндів можна запропонувати ключі ДО, зокрема теноровий, альтовий та інші. Дана програма має свої позитивні та негативні сторони. Вона англомовна, але з іншого боку учень має змогу відразу вивчити латинський тип позначення нот (літерне «А, В, С, D...»), або ж складове «DO, RE, MI...»). Веселий інтерфейс, наявність коротеньких рівнів складності перетворюють процес вивчення нот на гру. Зауважимо, що кожен рівень потрібно виконати щонайменше три рази (для закріплення вивченого матеріалу) та для того, щоб розпочати вивчення нових нот.

Не менш важливим видом роботи на початковому етапі є розвиток в учнів ритмічних

відчуттів. Цей процес завжди викликає велике захоплення у молодших школярів, особливо ритмо-шумовий оркестр. Діти завжди із задоволенням повторюють ритм з відео на відомі мелодії. На уроці сольфеджіо це завжди колективний вид діяльності. Але трапляються учні, в яких при вивченні різних ритмічних фігур виникають труднощі із відтворенням заданого ритму. Тоді ми рекомендуємо для самостійного опрацювання вдома додаток Rhythmic Village. Дана програма також має форму гри, де дитина може уявити себе індіанцем та приборкувачем різних тривалостей і ритмічних фігур. На початкових рівнях, щоб відтворити заданий ритм, учень повинен вчасно під звуки метронома натискати на екрані на барабан (пізніше його можна замінити на кастаньєти, бубон, тарілки та інші). На більш складних рівнях додаток просить використання на смартфоні мікрофона, який записує хлопки, чи гру на шумових інструментах у ході виконання завдання. Цікавим є те, що з проходженням на наступні рівні збільшується темп завдання, що іноді значно ускладнює процес відтворення ритму.

Одним з важливих умінь кожного музиканта є спів мелодії з листа. Мабуть, кожному виконавцю хотілося б побачивши ноти відразу їх відтворити голосом, щоб дізнатися, який твір за характером, мелодією. Але це вміння розвинути не так то й просто. Іноді вчителі стикаються з проблемою, коли учень не розуміє як керувати своїм голосом, не чує, що він співає неправильно. Тоді на допомогу може прийти програма «Sight Sing Melodies Now». Додаток містить безліч мелодій у різних тональностях, розмірах, ключах. Якщо учень не може зіграти заданої мелодії, чи не уявляє внутрішнім слухом як вона звучить, то програма зробить це за учня, програючи її декілька раз. Додаток має можливість записати спів учня на мікрофон смартфона, після чого покаже, які саме ноти були виконані неправильно і дати можливість виправити свої помилки, проспівавши вправу знов.

Найважливішим завданням предмету сольфеджіо є розвиток слухових уявлень школярів. Проте цей процес дається учням досить не просто, бо він потребує комплексного підходу до цієї форми роботи, яка включає знання теоретичних основ, умінь застосувати їх на практиці, накопичений досвід слухання музичних елементів. Допомогти розвинути навички слухового аналізу учням може програма Piano Ear Training. Вона використовується як для початківців, так і до більш досвідчених музикантів, знайомить їх з усіма основними вправами для тренування слуху на різних рівнях складності. Швидко розвиває слухові навички, де учень може підлаштовувати тренування конкретно під свої потреби, зосереджуючись на окремих гамах, інтервалах, акордах тощо.

Отже, ми здійснили огляд чотирьох музичних додатків із сервісу Play Market та дізналися як за допомогою ігор на смартфоні можна зацікавити, «залюбити» учнів у предмет «Сольфеджіо». Але залишається доповнити, що використання даних програм є лише невеликою частинкою уроку і потрібно встановлювати чіткі обмеження в часі для їх застосування.

Список використаних джерел

1. Калініна Ю. Сольфеджіо в смартфоні – роздуми педагога початківця / Режим доступу: <http://mus.art.co.ua/solfedzhio-u-smartfoni-rozdumy-pedahoha-pochatkivtsya/>
2. Сольфеджіо: програма для муз.школи, муз.відділення початкового спеціалізованого навчального закладу / уклад.: О.Єпімахова, І.Жосан, В.Кулик, О.Печенко, І.Подлесна, Т.Сіротіна, Г.Смаглій, Н.Смольська, Г.Чиж. Київ : ДМЦНЗКМ, 2012. 129 с.